Hotărâre nr. 53/2011

din 19/01/2011

pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes naţional, judeţean şi local

Publicat in MOF nr. 84 - 01/02/2011
Publicat in Monitorul Oficial, Partea I nr. 84 din 01/02/2011

Actul a intrat in vigoare la data de 01 februarie 2011

*În temeiul **art. 108** din Constituţia României, republicată, şi al art. 33 din Legea **nr. 255/2010** privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes naţional, judeţean şi local,*

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. - Se aprobă Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes naţional, judeţean şi local, prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.
Art. 2. - La data intrării în vigoare a prezentei hotărâri se abrogă:
a) Hotărârea Guvernului **nr. 242/2007** pentru aprobarea **Normelor** metodologice de aplicare a Legii **nr. 407/2005** privind unele măsuri prealabile lucrărilor de reabilitare şi extindere a infrastructurii feroviare publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 190 din 20 martie 2007;
b) Hotărârea **nr. 1.129/2007** pentru aprobarea **Normelor** metodologice de aplicare a Legii **nr. 85/2007** privind unele măsuri prealabile lucrărilor de dezvoltare a infrastructurii aeroportuare la "Aeroportul Internaţional Henri Coandă - Bucureşti", publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 676 din 4 octombrie 2007;
c) Hotărârea Guvernului **nr. 434/2009** pentru aprobarea **Normelor** metodologice de aplicare a Legii **nr. 198/2004** privind unele măsuri prealabile lucrărilor de construcţie de drumuri de interes naţional, judeţean şi local, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 309 din 11 mai 2009.

PRIM-MINISTRU
EMIL BOC

Contrasemnează:

Ministrul transporturilor şi infrastructurii,
Anca Daniela Boagiu
Ministrul dezvoltării regionale şi turismului,
Elena Gabriela Udrea
Ministrul agriculturii şi dezvoltării rurale,
Valeriu Tabără
Ministrul mediului şi pădurilor,
Laszlo Borbely
Ministrul economiei, comerţului şi mediului de afaceri,
Ion Ariton
p. Ministrul administraţiei şi internelor,
Gheorghe Emacu,
secretar de stat
p. Ministrul finanţelor publice,
Gheorghe Gherghina,
secretar de stat

Bucureşti, 19 ianuarie 2011.
Nr. 53.

Normă metodologică

din 19/01/2011

Norma metodologică din 19.01.2011 de aplicare a Legii nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes naţional, judeţean şi local

Publicat in MOF nr. 84 - 01/02/2011
Versiune consolidata in 06/12/2013
Versiune consolidata la data de 06/12/2013

_____

Text actualizat la data de 06.12.2013. Actul include modificările din următoarele acte:
- Hotărârea **nr. 958/2013** publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 761 din 06/12/2013.

CAPITOLUL I
Dispoziţii generale

Art. 1. - **(1)** Prezentele norme metodologice au ca obiect reglementarea aplicării prevederilor Legii **nr. 255/2010** privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes naţional, judeţean şi local, denumită în continuare lege, pentru lucrările prevăzute la art. 2 alin. (1) din lege.
(2) Coridorul de expropriere reprezintă suprafaţa de teren cu sau fără alte imobile aferente, ce urmează a fi afectată de lucrările prevăzute la art. 2 alin. (1) din lege, stabilită pe baza variantei finale a studiilor de fezabilitate sau a documentaţiilor de urbanism, după caz, aprobate în conformitate cu prevederile legale în vigoare, şi delimitată în baza unui plan topografic realizat în sistemul naţional de proiecţie STEREOGRAFIC 1970.
(3) Pentru lucrările necesare dezvoltării reţelei de transport cu metroul şi de modernizare a reţelei existente, prevăzute la art. 2 alin. (1) lit. a) din lege, coridorul de expropriere este reprezentat de suprafeţele de teren ce urmează a fi afectate de lucrări, astfel cum vor fi evidenţiate în planurile topocadastrale cuprinse în studiul de prefezabilitate, respectiv în varianta finală a studiului de fezabilitate, după caz.
(4) Planurile topocadastrale anterior menţionate vor avea anexate inventarele de coordonate ale suprafeţelor de teren necesar a fi expropriate în vederea realizării lucrărilor.
(5) Documentaţia privind coridorul de expropriere va avea anexată lista proprietarilor şi a altor titulari de drepturi reale identificaţi pe baza evidenţelor Agenţiei Naţionale de Cadastru şi Publicitate Imobiliară şi ale unităţilor administrativ-teritoriale. Elementele coridorului de expropriere vor fi stabilite, în condiţiile legii, în studiul de fezabilitate şi/sau în documentaţiile de urbanism şi amenajare a teritoriului.
(6) Amplasamentul lucrării este stabilit pe baza variantei finale a studiului de fezabilitate sau a documentaţiilor de urbanism, după caz, aprobate în conformitate cu prevederile legale în vigoare. Acesta va fi delimitat în baza planurilor topografice realizate în sistemul naţional de proiecţie STEREOGRAFIC 1970 pentru lucrările necesare dezvoltării reţelei de transport cu metroul şi de modernizare a reţelei existente, respectiv în baza unui plan topografic realizat în sistemul naţional de proiecţie STEREOGRAFIC 1970 şi materializat prin bornarea tuturor punctelor de coordonate care îl definesc, pentru toate celelalte lucrări prevăzute la art. 2 alin. (1) din lege.
Art. 2. - **(1)** Lucrările de utilitate publică enumerate la art. 2 alin. (1) din lege includ totalitatea lucrărilor prealabile, a lucrărilor execuţiei propriu-zise, precum şi a celor ce urmează finalizării operaţiunilor de construire, reabilitare, dezvoltare, modernizare, deviere, extindere, amenajare, ecologizare etc.
(2) Sunt de interes naţional lucrările miniere executate de operatorii economici cu capital integral sau majoritar de stat, în baza unei licenţe de exploatare acordate potrivit prevederilor Legii minelor **nr. 85/2003**, cu modificările şi completările ulterioare, în vederea extracţiei lignitului (PCS < 23.865 kj/kg) destinat producţiei de energie electrică şi termică.
(3) După finalizarea lucrărilor, imobilele care fac obiectul prevederilor art. 28 alin. (1) din lege, aflate în domeniul public al statului, se pot transfera în proprietatea publică a unităţilor administrativ-teritoriale, în baza prevederilor legale în vigoare.

Art. 3. - **(1)** Documentaţia tehnico-economică aferentă lucrărilor de utilitate publică de interes naţional, judeţean şi local corespunzătoare unui coridor de expropriere se elaborează potrivit dispoziţiilor referitoare la studiul de fezabilitate din anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului **nr. 28/2008** privind aprobarea conţinutului-cadru al documentaţiei tehnico-economice aferente investiţiilor publice, precum şi a structurii şi metodologiei de elaborare a devizului general pentru obiective de investiţii şi lucrări de intervenţii.
(2) Documentaţiile de urbanism şi amenajare a teritoriului aferente obiectivelor de ecologizare şi de reabilitare a zonei litorale a Mării Negre se elaborează în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

CAPITOLUL II
Etapele procedurii de expropriere

Art. 4. - **(1)** Aprobarea indicatorilor tehnico-economici ai lucrărilor de utilitate publică de interes naţional, judeţean sau local, a documentaţiilor de urbanism şi/sau amenajare a teritoriului pentru lucrările de interes naţional, judeţean sau local, respectiv pentru realizarea obiectivelor de ecologizare şi de reabilitare a zonei litorale a Mării Negre, prevăzute la art. 2 alin. (1) din lege, se face prin hotărâre de Guvern pentru aprobarea declanşării procedurii de expropriere sau, după caz, prin hotărâre a autorităţii administraţiei publice locale sau judeţene, respectiv a Consiliului General al Municipiului Bucureşti.
(2) Prin hotărârea pentru aprobarea declanşării procedurii de expropriere, în cazul lucrărilor de investiţii, se aprobă:
a) indicatorii tehnico-economici ai lucrărilor de interes naţional, judeţean şi local, pe baza documentaţiei tehnico-economice aferente;
b) amplasamentul lucrărilor, conform variantei finale a studiului de prefezabilitate, respectiv a variantei finale a studiului de fezabilitate, după caz;
c) sursa de finanţare;
d) declanşarea procedurii de expropriere a tuturor imobilelor care constituie coridorul de expropriere;
e) lista proprietarilor şi a altor titulari de drepturi reale ai căror imobile sunt afectate de coridorul de expropriere, identificaţi pe baza evidenţelor Agenţiei Naţionale de Cadastru şi Publicitate Imobiliară şi ale unităţilor administrativ-teritoriale;
f) sumele individuale aferente despăgubirilor estimate de către expropriator pe baza unui raport de evaluare întocmit având în vedere expertizele întocmite şi actualizate de camerele notarilor publici;
g) termenul în care sumele individuale aferente despăgubirilor se virează într-un cont deschis pe numele expropriatorului la dispoziţia proprietarilor de imobile.
(3) În cazul lucrărilor de investiţii, documentaţiile de urbanism şi/sau amenajare a teritoriului necesare a fi realizate pentru autorizarea executării lucrărilor se întocmesc şi se aprobă în conformitate cu prevederile legale în vigoare.
(4) Hotărârea pentru aprobarea documentaţiilor de urbanism şi/sau amenajare a teritoriului va conţine:
a) documentaţia de urbanism şi/sau amenajare a teritoriului;
b) sursa de finanţare;
c) declanşarea procedurii de expropriere a tuturor imobilelor care constituie coridorul de expropriere;
d) lista proprietarilor şi a altor titulari de drepturi reale identificaţi pe baza evidenţelor Agenţiei Naţionale de Cadastru şi Publicitate Imobiliară şi ale unităţilor administrativ-teritoriale;
e) sumele individuale aferente despăgubirilor estimate de către expropriator pe baza unui raport de evaluare întocmit având în vedere expertizele întocmite şi actualizate de camerele notarilor publici;
f) termenul în care acestea se virează într-un cont deschis pe numele expropriatorului la dispoziţia proprietarilor de imobile.
(5) Hotărârea va fi însoţită de planul topografic care conţine coridorul de expropriere, realizat în sistem naţional de proiecţie STEREOGRAFIC 1970, avizat şi recepţionat de către Agenţia Naţională de Cadastru şi Publicitate Imobiliară.
(6) Indicatorii tehnico-economici aferenţi realizării lucrărilor de utilitate publică vor fi elaboraţi în condiţiile Legii **nr. 500/2002** privind finanţele publice, cu modificările şi completările ulterioare, ale Legii administraţiei publice locale **nr. 215/2001**, republicată, cu modificările şi completările ulterioare, şi ale celorlalte acte normative incidente şi vor conţine varianta finală a studiului de fezabilitate.
(7) Listele imobilelor afectate, cele ale proprietarilor şi cele ale altor titulari de drepturi reale, identificaţi pe baza evidenţelor Agenţiei Naţionale de Cadastru şi Publicitate Imobiliară şi ale unităţilor administrativ-teritoriale, vor cuprinde informaţiile privind:

a) judeţul, unitatea administrativ-teritorială, tarlaua, parcela, numele şi prenumele/denumirea deţinătorului, puse la dispoziţie de unităţile administrativ-teritoriale;
b) judeţul, unitatea administrativ-teritorială, numărul cadastral sau topografic, după caz, şi numărul de carte funciară, numele şi prenumele/denumirea deţinătorului terenului, suprafaţa înscrisă în evidenţele Agenţiei Naţionale de Cadastru şi Publicitate Imobiliară;
c) suprafaţa care urmează a fi expropriată şi valoarea despăgubirii stabilită conform raportului de evaluare întocmit pe categorii de folosinţă pentru fiecare unitate administrativ-teritorială.
(8) În termen de 30 de zile de la publicarea hotărârii prevăzute la alin. (1), la solicitarea expropriatorului, ordonator principal de credite, Ministerul Finanţelor Publice aprobă deschiderea de credit bugetar în contul acestuia pentru suma reprezentând valoarea totală a despăgubirilor, în condiţiile Legii nr. 500/2002, cu modificările şi completările ulterioare.
Art. 5. - **(1)** După publicarea hotărârii şi efectuarea deschiderilor de credit bugetar în conformitate cu art. 4 alin. (8), cu respectarea prevederilor legale, expropriatorul are obligaţia de a consemna sumele individuale reprezentând plata despăgubirii pe numele expropriaţilor conform listei prevăzute la art. 4 alin. (2).
(2) Expropriatorul are obligaţia de a afişa lista imobilelor ce urmează a fi expropriate şi planul topografic care conţine coridorul de expropriere la sediul consiliului local şi pe pagina proprie de internet şi de a notifica intenţia de expropriere a imobilelor cuprinse în coridorul de expropriere.
(3) Notificarea intenţiei de expropriere a imobilelor ce urmează a fi expropriate se transmite către proprietari prin poştă.
(4) În termen de 30 de zile lucrătoare de la data notificării prevăzute la alin. (3), proprietarii imobilelor au obligaţia de a se prezenta la sediul expropriatorului şi de a depune actele care atestă dreptul de proprietate sau alt drept real asupra imobilelor supuse exproprierii, în vederea stabilirii unei juste despăgubiri.
(5) Sumele individuale prevăzute la art. 7 din lege pot fi suplimentate, prin hotărâre a Guvernului, la cererea expropriatorului, în situaţia modificării numărului de imobile necesar a fi expropriate ca urmare a modificării studiului de fezabilitate sau a proiectului tehnic, precum şi în orice alte situaţii, temeinic motivate.
Art. 6. - **(1)** În termen de 5 zile lucrătoare de la expirarea datei prevăzute la art. 8 alin (2) din lege, expropriatorul are obligaţia emiterii deciziei de expropriere pentru întreg coridorul de expropriere sau, în cazuri justificate, pe etape.
(2) În cazul în care există imobile afectate de expropriere care sunt înscrise în evidenţele de cadastru şi carte funciară, acestea vor fi identificate în anexa la decizia de expropriere cu număr cadastral sau topografic şi număr de carte funciară.
(3) În cazul imobilelor afectate de expropriere care nu sunt înscrise în evidenţele de cadastru şi carte funciară, acestea vor fi identificate în anexa la decizia de expropriere cu numărul de tarla şi de parcelă sau prin orice altă modalitate de identificare a acestora.
(4) Decizia de expropriere produce efecte de la data emiterii şi constituie titlu executoriu, fără alte formalităţi, pentru predarea bunului imobil împotriva celor expropriaţi, după consemnarea sumelor aferente despăgubirii.
(5) Decizia de expropriere produce efecte de la data emiterii şi constituie titlu executoriu, fără alte formalităţi, şi împotriva celor care pretind un drept asupra bunului imobil expropriat până la pronunţarea unei hotărâri definitive şi irevocabile cu privire la dreptul asupra imobilului expropriat, după consemnarea sumelor aferente despăgubirii.
(6) Decizia de expropriere va fi afişată la sediul consiliilor locale de pe raza unităţilor administrativ-teritoriale afectate de coridorul de expropriere, precum şi pe pagina proprie de internet a expropriatorului.
(7) Decizia de expropriere se emite şi îşi produce efecte de la data emiterii, ulterior consemnării sumelor aferente despăgubirii şi în situaţia în care proprietarii imobilelor cuprinse în listă nu se prezintă în termenul stabilit la art. 8 alin. (2) din lege, nu prezintă un titlu valabil sau nu sunt cunoscuţi proprietarii, precum şi în situaţia succesiunilor nedeschise sau aflate în dezbatere, precum şi a succesorilor necunoscuţi sau când nu se ajunge la o înţelegere privind valoarea despăgubirii.
(8) În baza deciziei de expropriere şi a documentaţiei întocmite în vederea înscrierii în cartea funciară pentru fiecare unitate administrativ-teritorială în parte, în conformitate cu dispoziţiile legale aplicabile, expropriatorul solicită intabularea dreptului de proprietate, respectiv a dreptului de administrare asupra coridorului de expropriere.
(9) În cazul imobilelor înscrise în cartea funciară, care se includ în coridorul de expropriere, odată cu intabularea dreptului de proprietate al expropriatorului asupra coridorului de expropriere, se va nota din oficiu în cărţile funciare existente suprapunerea acestor imobile cu coridorul de expropriere. Prin

excepţie, în situaţia în care se expropriază întregul imobil înscris în cartea funciară, aceasta se închide, cu menţionarea transcrierii imobilului în cartea funciară a coridorului de expropriere.
(10) Notarea suprapunerii se va radia, din oficiu, în baza documentaţiilor cadastrale individuale întocmite prin grija expropriatorului şi recepţionate de Agenţia Naţională de Cadastru şi Publicitate Imobiliară, în condiţiile legii.
(11) După înscrierea în cartea funciară a coridorului de expropriere pe numele expropriatorului, acesta are obligaţia de a începe execuţia lucrărilor într-un termen considerat rezonabil, în funcţie de complexitatea acestora.

CAPITOLUL III
Documentaţiile cadastrale

Art. 7. - **(1)** În vederea clarificării situaţiei juridice a zonelor afectate de expropriere, expropriatorul va întocmi documentaţiile cadastrale individuale conform dispoziţiilor legale aplicabile, pe baza planurilor parcelare întocmite pe sectoare cadastrale.
(2) Coridorul de expropriere trebuie suprapus peste planurile parcelare afectate de expropriere, întocmite conform prevederilor Hotărârii Guvernului **nr. 890/2005** pentru aprobarea **Regulamentului** privind procedura de constituire, atribuţiile şi funcţionarea comisiilor pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor, a modelului şi modului de atribuire a titlurilor de proprietate, precum şi punerea în posesie a proprietarilor, cu modificările şi completările ulterioare, inclusiv planurile de amplasament şi delimitare a imobilelor recepţionate de Agenţia Naţională de Cadastru şi Publicitate Imobiliară, prin unităţile sale teritoriale. În situaţia în care planurile parcelare nu au fost întocmite până la demararea procedurii de expropriere, comisiile locale de aplicare a legilor fondului funciar sunt obligate să întreprindă demersurile legale pentru întocmirea acestora cu celeritate. În zonele foste necooperativizate suprapunerea se face peste planurile cadastrale şi de carte funciară.
(3) Pentru lucrările prevăzute la art. 1 alin. (3) coridorul de expropriere se va suprapune cu planurile cadastrale existente în baza de date a Oficiului de Cadastru şi Publicitate Imobiliară.
(4) În cazul în care nu există documentaţie cadastrală şi se expropriază o parte dintr-un imobil, expropriatorul va întocmi o documentaţie cadastrală pentru întreg imobilul, o documentaţie cadastrală pentru suprafaţa care rămâne expropriatului şi o documentaţie cadastrală pentru suprafaţa expropriată. Numărul cadastral se va acorda doar pentru suprafaţa neexpropriată. Documentaţia cadastrală pentru suprafaţa expropriată va fi respinsă cu menţiunea că aceasta a fost înscrisă în cartea funciară pe numele expropriatorului.
(5) În cazul în care există documentaţie cadastrală şi se expropriază doar o parte dintr-un imobil care este înscris în cartea funciară, pe baza măsurătorilor executate de expropriator se determină atât suprafaţa expropriată, cât şi cea neexpropriată. Numărul cadastral se acordă doar pentru suprafaţa neexpropriată. Documentaţia cadastrală pentru suprafaţa expropriată va fi respinsă cu menţiunea că aceasta a fost înscrisă în cartea funciară pe numele expropriatorului.
(6) În cazul în care documentaţiile cadastrale din arhiva Agenţiei Naţionale de Cadastru şi Publicitate Imobiliară sunt executate în sistem local de coordonate, expropriatorul este obligat să integreze documentaţia în sistemul naţional de proiecţie STEREOGRAFIC 1970, păstrând toate elementele definitorii ale planului de amplasament şi delimitare.
(7) Având în vedere caracterul de excepţie al măsurilor de expropriere, în cazul documentaţiilor cadastrale aferente imobilelor înscrise în cartea funciară, actualizarea informaţiilor tehnice se face cu acordul proprietarului, iar în lipsa consimţământului acestuia, cu acordul preşedintelui comisiei locale pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenului sau al reprezentantului expropriatorului, după o prealabilă notificare prin poştă a proprietarului.
(8) Documentaţiile cadastrale pentru imobilele expropriate se recepţionează în termen de 10 zile lucrătoare de la depunere de către Agenţia Naţională de Cadastru şi Publicitate Imobiliară, prin unităţile sale teritoriale.
Art. 8. - **(1)** Expertul evaluator specializat în evaluarea proprietăţilor imobiliare, membru al Asociaţiei Naţionale a Evaluatorilor din România - ANEVAR, care va întocmi raportul de evaluare prevăzut la art. 11 alin. (7) din lege, este obligat să se raporteze la expertizele întocmite şi actualizate de camerele notarilor publici, potrivit art. 77^1 alin. (5) din Legea **nr. 571/2003** privind **Codul** fiscal, cu modificările şi completările ulterioare.
(2) Camerele notarilor publici vor pune la dispoziţia expropriatorului expertizele prevăzute la alin. (1).
(3) În aplicarea dispoziţiilor art. 11 alin. (9) din lege, Uniunea Naţională a Notarilor Publici din România va pune la dispoziţia evaluatorului, la cerere, expertizele întocmite de camerele notarilor publici

Art. 9. - **(1)** Imobilele proprietate privată necesare pentru relocarea utilităţilor pentru drumurile tehnologice, drumurile temporare, drumurile ocolitoare, cele necesare gropilor de împrumut pentru asigurarea servituţilor aeronautice, precum şi cele necesare pentru construcţii hidrotehnice speciale şi alte amenajări necesare protecţiei/realizării lucrării de utilitate publică pot fi expropriate şi se supun prevederilor legii.
(2) În cazul în care nu au fost stabilite prin studiul de fezabilitate, terenurile prevăzute la alin. (1) se stabilesc de către expropriator şi pot fi expropriate potrivit prevederilor din lege.
Art. 10. - **(1)** Agenţia Naţională de Cadastru şi Publicitate Imobiliară, prin unităţile sale teritoriale, după recepţia amplasamentului lucrării şi a fiecărei documentaţii cadastrale de expropriere, are obligaţia de a transmite unităţilor administrativ-teritoriale lista încheierilor de respingere aferente imobilelor situate pe coridorul de expropriere după care se interzice emiterea de către autorităţile competente a oricărui aviz, acord, permis, autorizaţie cu privire la imobilele supuse exproprierii.
(2) Atât procedura de expropriere, cât şi realizarea lucrărilor de utilitate publică ce fac obiectul legii nu pot fi suspendate sau sistate la cererea vreunei persoane care invocă existenţa unor litigii privind posesia ori proprietatea imobilului expropriat.
Art. 11. - La cererea expropriatorilor prevăzuţi la art. 2 din lege, secretarii unităţilor administrativ-teritoriale în raza cărora sunt situate imobilele expropriate, precum şi notarii publici sunt obligaţi ca în termen de 5 zile să comunice informaţii cu privire la deschiderea procedurilor succesorale.

CAPITOLUL IV
Accesul la imobilele afectate de expropriere

Art. 12. - **(1)** Deţinătorii cu orice titlu ai imobilelor afectate de elaborarea variantei finale a studiului de fezabilitate pe coridorul de expropriere sunt obligaţi, după o prealabilă şi obligatorie înştiinţare efectuată de către expropriator, să permită accesul pentru efectuarea măsurătorilor topografice, a studiilor geotehnice şi a oricăror operaţiuni necesare studiului de fezabilitate, documentaţiilor de urbanism şi amenajare a teritoriului, precum şi a studiilor de teren arheologice.
(2) Aceste dispoziţii se aplică şi pentru efectuarea măsurătorilor topografice necesare întocmirii planurilor, precum şi pentru întocmirea rapoartelor de evaluare sau pentru orice alte activităţi necesare, prevăzute de lege.
(3) În vederea efectuării activităţilor prevăzute la alin. (1) şi (2), înştiinţarea efectuată de expropriator se face printr-un anunţ afişat la sediul consiliului local al unităţii administrativ-teritoriale/Consiliului General al Municipiului Bucureşti, ce va cuprinde cel puţin amplasamentul lucrării şi calendarul referitor la datele în care se va permite accesul pentru activităţile respective.
Art. 13. - Autorităţile administraţiei publice locale şi forţele de ordine publică sunt obligate să îşi dea concursul pentru ducerea la îndeplinire a prevederilor art. 16 din lege.

CAPITOLUL V
Funcţionarea comisiei de verificare a dreptului de proprietate sau a altor drepturi realeşi acordarea despăgubirilor

Art. 14. - **(1)** La nivelul fiecărei unităţi administrativ-teritoriale, în termen de 5 zile de la data emiterii deciziei de expropriere se va numi prin decizie a expropriatorului o comisie de verificare a dreptului de proprietate sau a altui drept real în temeiul căruia cererea a fost formulată şi constată acceptarea sau, după caz, neacceptarea cuantumului despăgubirii de către proprietar sau titularii altor drepturi reale asupra imobilelor supuse exproprierii.
(2) Comisia de verificare a dreptului de proprietate sau a altui drept real (denumită în continuare comisie) nu are personalitate juridică.
Art. 15. - **(1)** Se consideră cerere în înţelesul art. 19 alin. (2) din lege manifestarea de voinţă făcută în formă scrisă de către titularul/titularii dreptului de proprietate sau al/ai altor drepturi reale sau de către persoanele care justifică un interes legitim, denumiţi în continuare persoane interesate, ce va fi însoţită de documentele doveditoare prevăzute de lege. Cererea va cuprinde următoarele elemente:
a) numele şi prenumele persoanei interesate;
b) adresa de domiciliu;
c) documentele doveditoare referitoare la existenţa drepturilor reale asupra bunului imobil expropriat, în original sau în copie legalizată;
d) opţiunea privind cuantumul despăgubirii.

(2) În cazul în care comisia va fi constituită la nivelul unei localităţi unde nu funcţionează birouri ale notarilor publici, legalizarea copiilor de pe documentele doveditoare se va realiza de către secretarii unităţilor administrativ-teritoriale ale localităţilor respective, în conformitate cu prevederile art. 12 din Legea notarilor publici şi a activităţii notariale **nr. 36/1995**, cu modificările şi completările ulterioare.
(3) În cazul în care există mai multe persoane interesate cu privire la imobilul supus exproprierii, cererea va fi semnată de toţi, personal sau prin mandatar împuternicit cu procură specială autentică, iar procura se va ataşa cererii.
(4) După numirea comisiei, expropriatorul va transmite decizia consiliului local competent/Consiliului General al Municipiului Bucureşti, care are obligaţia de a asigura prin secretarul unităţii administrativ-teritoriale secretariatul comisiei, care va primi, înregistra şi arhiva cererile şi documentele doveditoare depuse potrivit art. 5 alin. (4).
(5) Secretariatul comisiei va constitui registre şi arhive speciale, în care se vor înregistra cererile şi originalele/copiile legalizate ale documentelor anexate acestora. Cererile se arhivează şi se păstrează prin grija secretariatelor constituite la nivelul unităţilor administrativ-teritoriale. Registrele vor cuprinde menţiuni privitoare la:
a) data înregistrării cererii;
b) numele şi prenumele titularului/titularilor cererii;
c) elementele de identificare a imobilului pentru care se solicită despăgubirea, respectiv numărul cadastral, suprafaţa, unitatea administrativ-teritorială în care se situează, proprietarul sau titularul altui drept real;
d) documentele doveditoare care însoţesc cererea.
(6) Membrii comisiei au acces nelimitat la registre şi arhive.
(7) După finalizarea procedurilor de acordare a despăgubirilor, registrele şi arhivele vor fi transmise expropriatorului pentru a fi păstrate de acesta, conform reglementărilor în vigoare.
(8) Comisia este formată din 5 membri, după cum urmează:
a) primarul unităţii administrativ-teritoriale sau, în lipsa acestuia, viceprimarul;
b) un reprezentant al instituţiei prefectului;
c) un reprezentant al oficiului de cadastru şi publicitate imobiliară;
d) 2 reprezentanţi ai expropriatorului, având calificare juridică.
(9) Comisia îşi începe activitatea la sediul consiliului local/Consiliului General al Municipiului Bucureşti, potrivit art. 11 alin. (5) din lege.
(10) Şedinţele comisiei se vor ţine zilnic până la data la care vor fi emise şi comunicate, potrivit legii, toate hotărârile de acordare a despăgubirilor pentru imobilele supuse exproprierii.
(11) Comisia este legal întrunită şi îşi poate desfăşura lucrările în prezenţa a cel puţin 3 membri, prezenţa reprezentanţilor expropriatorului fiind obligatorie.
(12) În termen de 10 zile de la data începerii activităţii, comisia va analiza cererile şi documentele anexate acestora şi, după caz:
a) constată că dosarul este complet şi convoacă titularul/titularii cererii, în scris, prin poştă, cu scrisoare recomandată cu confirmare de primire, în vederea semnării procesului-verbal;
b) constată că dosarul nu este complet şi convoacă titularul/titularii cererii, în scris, prin poştă, cu scrisoare recomandată cu confirmare de primire, în termenul prevăzut de lege, în vederea completării documentelor şi a semnării procesului-verbal.
(13) Convocarea va cuprinde data, ora şi locul şedinţei în cadrul căreia va fi încheiat procesul-verbal ce cuprinde elementele de identificare a imobilului propus spre expropriere, respectiv tarlaua, parcela, numărul topografic sau numărul cadastral, după caz, şi numărul de carte funciară, după caz, valoarea despăgubirii, determinată pe baza raportului de evaluare, şi, după caz, vor fi analizate documentele doveditoare solicitate în completarea celor anexate cererii.
(14) În situaţia în care titularul dreptului de proprietate sau al altui drept real care este cunoscut a fost identificat pe baza datelor de carte funciară, respectiv extrase de carte funciară pentru informare, a documentaţiei cadastral-juridice, a titlului de proprietate, a procesului-verbal de punere în posesie, a posesiei de fapt, a registrului agricol şi a altor acte/fapte similare care produc efecte juridice potrivit legii nu întocmeşte cererea sau nu depune documentele doveditoare solicitate în completare, după împlinirea termenelor prevăzute de lege pentru îndeplinirea acestor obligaţii, comisia va face menţiune despre aceasta într-un proces-verbal, va emite şi va comunica hotărârea conform art. 20 din lege. Sumele datorate ca despăgubire vor fi consemnate de expropriator pe numele persoanei/persoanelor astfel identificate.
(15) În cazul în care nicio persoană interesată nu a depus cerere, iar documentaţia cadastral-juridică prevăzută de lege a fost întocmită pe baza documentelor puse la dispoziţie de către oficiile de cadastru şi publicitate imobiliară şi/sau consiliile locale ale unităţilor administrativ-teritoriale competente şi din aceste documente nu rezultă adresa completă a titularilor drepturilor reale, comisia

va face menţiune despre aceasta într-un proces-verbal şi va emite hotărârea pentru sumele propuse cu titlu de despăgubire. Notificarea respectivelor sume către aceştia se va realiza prin afişare la sediul consiliului local/Consiliului General al Municipiului Bucureşti competent, iar consemnarea lor se va face potrivit legii.
(16) În cazurile prevăzute la alin. (14) şi (15) persoana îndreptăţită se poate adresa expropriatorului ulterior cu o cerere însoţită de documentele doveditoare în condiţiile prevăzute de lege sau de o hotărâre judecătorească definitivă şi irevocabilă, solicitând eliberarea despăgubirii, potrivit legii.
(17) În cazul în care persoana interesată a făcut cererea, a depus în termen documentele care fac dovada calităţii sale şi este de acord cu suma propusă cu titlu de despăgubire, între comisie şi aceasta se încheie un proces-verbal în care se menţionează acordul cu privire la valoarea despăgubirii. Procesul-verbal se semnează de către membrii comisiei şi de către persoana interesată.
(18) În situaţia în care persoana îndreptăţită nu este de acord cu cuantumul despăgubirii, comisia face menţiune despre această situaţie în procesul-verbal, arătând că persoana îndreptăţită este în drept să se adreseze instanţei de judecată în condiţiile prevederilor art. 21-27 din Legea **nr. 33/1994** privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică. Procesul-verbal se semnează de către membrii comisiei şi de către persoana îndreptăţită sau se menţionează faptul că aceasta nu poate semna ori refuză să semneze.
(19) În cazul în care persoana interesată a făcut cererea, dar nu a depus în termen documentele care fac dovada calităţii sale, comisia va face menţiune despre acesta într-un proces-verbal şi va adopta hotărârea prevăzută de art. 20 din lege.
(20) În situaţia în care coproprietarii aflaţi în concurs sunt de acord cu cuantumul despăgubirii propuse, între aceştia şi comisie se va încheia un proces-verbal în care se va consemna acest fapt. Pe baza acestui proces-verbal comisia va emite hotărârea, urmând ca plata despăgubirilor să se facă în contul deschis de către expropriator pe numele acestora.
(21) În situaţia în care coproprietarii aflaţi în concurs nu sunt de acord cu cuantumul despăgubirii propuse sau unii dintre aceştia nu se prezintă în faţa comisiei, între coproprietarii prezenţi şi comisie se va încheia un proces-verbal în care se va consemna acest fapt. În cazul în care coproprietarii prezenţi refuză semnarea procesului-verbal, se va face menţiune în acest sens în cuprinsul acestuia. În temeiul procesului-verbal comisia va emite hotărârea în temeiul căreia expropriatorul va consemna sumele datorate ca despăgubire pe numele tuturor.
(22) În situaţia în care aceeaşi despăgubire este cerută în contradictoriu de mai multe persoane ce se pretind deopotrivă îndreptăţite şi între care există un litigiu pe rolul instanţelor judecătoreşti, comisia va solicita părţilor să prezinte un certificat de grefă din care să rezulte existenţa litigiului. Între comisie şi persoanele aflate în litigiu se va încheia un proces-verbal care va atesta situaţia de fapt. Pe baza acestuia comisia va emite hotărârea în temeiul căreia expropriatorul va consemna despăgubirea pe numele părţilor aflate în litigiu.
(23) În situaţia în care titularul dreptului de proprietate a înstrăinat imobilul prin simpla tradiţiune a titlului sau prin tradiţiunea titlului însoţită de acte sub semnătură privată, comisia, împreună cu cel puţin una dintre părţi, va încheia un proces-verbal în care se va consemna situaţia de fapt existentă şi se va indica părţilor să procedeze la întocmirea formalităţilor legale de înstrăinare. Pe baza acestui proces-verbal comisia va emite hotărârea în temeiul căreia expropriatorul va consemna despăgubirea pe numele părţilor.
(24) În toate cazurile procesele-verbale se înregistrează într-un registru unic, numerotat şi sigilat. Originalele proceselor-verbale se anexează la hotărârile de acordare a despăgubirilor.
(25) În situaţia în care, ca urmare a procesului de identificare, rezultă că titularul dreptului este decedat, iar procedura succesorală nu a fost deschisă sau în cazul în care comisia este sesizată de către o persoană în calitate de succesibil al defunctului, dar care nu deţine certificat de moştenitor, comisia consemnează aceasta în procesul-verbal, iar un reprezentant împuternicit al expropriatorului, în calitate de persoană interesată, se va adresa unui notar din circumscripţia în care şi-a avut ultimul domiciliu defunctul, solicitându-i informaţii cu privire la deschiderea procedurii succesorale.
(26) Suma reprezentând despăgubirile se va consemna pe numele moştenitorilor aparenţi, cu menţiunea că suma face parte din masa succesorală. Această sumă va fi eliberată la cererea expropriatorului, pe baza certificatului de moştenitor sau pe baza unei hotărâri judecătoreşti definitive şi irevocabile.
(27) În situaţia în care procedura succesorală a fost deja deschisă, expropriatorul va consemna suma în condiţiile prevăzute la alin. (26).
(28) În cazul în care, ca urmare a procesului de identificare, rezultă că titularul dreptului este decedat, iar moştenitorii aparenţi nu pot fi cunoscuţi sau identificaţi, suma reprezentând despăgubirea se va consemna pe seama succesiunii, cu menţiunea că suma face parte din masa succesorală. Suma va

rămâne consemnată până la stabilirea moştenitorilor, când se va proceda potrivit alin. (26) teza a doua, sau, după caz, până la împlinirea termenului prevăzut de lege pentru vacanţa succesorală.
Art. 16. - **(1)** În toate cazurile comisia va emite o hotărâre de stabilire a despăgubirilor în termen de două zile de la încheierea procesului-verbal, care va cuprinde menţiuni privitoare la:
a) data emiterii şi componenţa comisiei;
b) elementele de identificare a imobilului afectat: judeţul, localitatea, numărul cadastral şi numărul de carte funciară, după caz, suprafaţa şi numele proprietarului/deţinătorului;
c) datele de identificare a titularului cererii, dacă a fost formulată cererea, numele şi prenumele persoanelor îndreptăţite să primească despăgubiri sau menţiunea conform căreia nu a fost depusă nicio cerere întemeiată pe dispoziţiile art. 5 din lege;
d) acordul/dezacordul persoanelor îndreptăţite să primească despăgubiri cu privire la cuantumul despăgubirilor, exprimat în cuprinsul procesului-verbal, sau menţiunea referitoare la neprezentarea acestuia în faţa comisiei;
e) valoarea despăgubirilor şi modul de plată a acestora;
f) documentele avute în vedere la emiterea hotărârii;
g) concluzia comisiei şi textul de lege pe care se întemeiază;
h) calea de atac împotriva hotărârii şi termenul în care poate fi exercitată.
(2) Hotărârea comisiei se emite în 4 exemplare originale şi poartă semnăturile membrilor comisiei prezenţi. Hotărârea va avea ca anexă procesul-verbal întocmit în condiţiile prezentelor norme metodologice. În cazul pluralităţii persoanelor interesate, hotărârea se emite într-un număr de exemplare originale corespunzător.
(3) Hotărârea comisiei poate fi revocată pentru motive temeinice. În acest caz titularul cererii va fi notificat.
(4) Hotărârea se comunică în original titularului cererii prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire sau poate fi ridicată personal de titularul cererii ori de mandatarul acestuia cu procură specială autentică, cu semnătură de primire.
(5) Hotărârea comisiei poate fi consultată la sediul expropriatorului. Hotărârile, cuprinzând şi cuantumul despăgubirilor, se vor afişa în extras atât la sediul consiliului local/Consiliului General al Municipiului Bucureşti în raza căruia se află situat imobilul expropriat, cât şi pe pagina proprie de internet a expropriatorului.
(6) În cazul în care, potrivit hotărârii comisiei, expropriatorul consemnează despăgubirile într-un cont bancar, un exemplar al hotărârii se va comunica unităţii bancare la care s-a deschis contul pe numele titularului/titularilor de drepturi reale.
Art. 17. - **(1)** În cazul în care există mai multe persoane îndreptăţite să primească despăgubiri, eliberarea sumei în numerar se va face tuturor titularilor de drepturi reale sau mandatarilor acestora, cu procură autentică şi specială, care vor semna de primire. Mai multe persoane pot fi reprezentate de un singur mandatar.
(2) Consemnarea despăgubirilor se va face de către expropriator la unităţi bancare, după următoarea procedură:
a) în cazul în care există un singur titular de drepturi reale, al cărui drept este recunoscut de comisia constituită de expropriator, expropriatorul va consemna despăgubirile pe numele acestuia;
b) în cazul în care există mai mulţi titulari de drepturi reale care nu au convenit asupra despăgubirilor, expropriatorul va consemna despăgubirile pe numele tuturor. La cererea expropriatorului unitatea bancară va elibera despăgubirile persoanelor care îşi probează dreptul real în faţa expropriatorului, în temeiul unei hotărâri judecătoreşti definitive şi irevocabile sau în temeiul unui alt act autentic prin care se consfinţeşte învoiala tuturor titularilor de drepturi reale cu privire la cuantumul despăgubirilor ce le revin fiecăruia dintre ei;
c) în cazul în care există mai multe persoane care pretind în contradictoriu un drept real, expropriatorul va consemna despăgubirile pe numele tuturor părţilor aflate în litigiu. La cererea expropriatorului, unitatea bancară va elibera despăgubirile persoanei care îşi probează dreptul real în temeiul unei hotărâri judecătoreşti definitive şi irevocabile;
d) în cazul în care titularul unic sau unul/unii dintre titularii de drepturi reale a/au decedat şi procedura succesorală a fost deschisă, expropriatorul va consemna despăgubirile pe seama succesiunii într-un cont deschis pe numele notarului pe rolul căruia se află procedura succesorală, cu menţiunea că suma reprezintă despăgubire în temeiul legii. La cererea expropriatorului, suma va fi eliberată de către notar moştenitorilor, pe bază de certificat de moştenitor sau în temeiul unei hotărâri judecătoreşti definitive şi irevocabile;
e) în cazul în care titularul unic sau unul/unii dintre titularii de drepturi reale a/au decedat şi succesiunea nu a fost deschisă, expropriatorul va solicita deschiderea succesiunii. În acest caz, procedura de consemnare şi de acordare a despăgubirilor este cea prevăzută la lit. d).

(3) La cererea expropriatorului, unitatea bancară va deschide conturi pe numele persoanelor expropriate pe baza informaţiilor furnizate de expropriator cu privire la numele persoanelor şi la elementele de identificare a imobilului, respectiv numărul cadastral şi numărul de carte funciară, ce a fost expropriat. Unitatea bancară va elibera sumele consemnate doar la cererea expropriatorului şi numai persoanei indicate de către acesta.
Art. 17[1]. - Sumele consemnate în contul proprietarilor pentru proiectele finanţate din fonduri structurale se consideră eligibile de la data consemnării acestora în contul proprietarilor, potrivit legii şi în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului **nr. 759/2007** privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operaţiunilor finanţate prin programele operaţionale, cu modificările şi completările ulterioare.

_____
Art. 17[1]. - a fost introdus prin alineatul din Hotărâre **nr. 958/2013** începând cu 06.12.2013.

CAPITOLUL VI
Avize, acorduri, certificate si autorizaţii

Art. 18. - Documentaţia de avizare şi aprobare a scoaterii definitive sau temporare a terenurilor necesare pentru lucrări de utilitate publică de interes naţional, judeţean şi local din circuitul agricol şi, respectiv, din fondul forestier naţional, fără plata taxelor prevăzute la art. 92 alin. (4) din Legea fondului funciar **nr. 18/1991**, republicată, cu modificările şi completările ulterioare, respectiv a taxelor şi a celorlalte sume datorate potrivit **art. 33** alin. (2) lit. h), **art. 36** alin. (2), **art. 41** şi **42** din Legea **nr. 46/2008** - Codul silvic, cu modificările şi completările ulterioare, se va întocmi, conform reglementărilor în vigoare, de către expropriator. Documentaţia pentru terenurile forestiere se întocmeşte în condiţiile art. 19 şi 20.
Art. 19. - Pentru terenurile forestiere cu suprafaţa mai mică de 1,0 ha, documentaţiile în baza cărora se emit aprobările de scoatere din fondul forestier naţional conţin următoarele documente:
a) solicitarea expropriatorului de scoatere definitivă/temporară a terenului din fondul forestier naţional, adresată inspectoratului teritorial de regim silvic şi de vânătoare în raza căruia se află terenul solicitat pentru scoatere din fondul forestier;
b) plan de încadrare în zonă;
c) plan de situaţie al amplasamentului care urmează a fi ocupat. Din plan va rezulta situaţia terenului înainte de a fi scos din fondul forestier, precum şi după ce va fi realizat obiectivul pentru care s-a solicitat scoaterea;
d) fişa tehnică de transmitere-defrişare;
e) avizul Regiei Naţionale a Pădurilor - Romsilva, pentru terenurile forestiere proprietate publică a statului. În cazul în care terenul a fost expropriat fără să mai fie transmis în administrarea Regiei Naţionale a Pădurilor - Romsilva, nu este nevoie de aviz;
f) actul administrativ al autorităţii de protecţie a mediului;
g) decizia de expropriere şi documentele care atestă plata, în copie, certificate conform cu originalul, pentru terenurile dobândite în baza legii.
Art. 20. - Pentru terenurile forestiere cu suprafaţa mai mare sau egală cu 1,0 ha, documentaţiile în baza cărora se emit aprobările de scoatere din fondul forestier naţional conţin următoarele documente:
a) solicitarea de scoatere definitivă/temporară a terenului din fondul forestier naţional, adresată autorităţii publice centrale care răspunde de silvicultură;
b) plan de încadrare în zonă;
c) plan de situaţie al amplasamentului care urmează a fi ocupat. Din plan va rezulta situaţia terenului înainte de a fi scos din fondul forestier, precum şi situaţia terenului după ce va fi realizat obiectivul pentru care s-a solicitat scoaterea;
d) fişa tehnică de transmitere-defrişare a terenului solicitat pentru scoatere din fondul forestier naţional, întocmită de unităţi abilitate. Fişa tehnică va fi vizată de către inspectoratul teritorial de regim silvic şi de vânătoare;
e) avizul Regiei Naţionale a Pădurilor - Romsilva, pentru terenurile forestiere proprietate publică a statului. În cazul în care terenul forestier a fost expropriat, nu mai este nevoie de acest aviz;
f) avizul inspectoratului teritorial de regim silvic şi de vânătoare în raza căruia se află terenul solicitat pentru scoatere din fondul forestier naţional;
g) acordul de mediu;

h) decizia de expropriere şi documentele care atestă plata, în copie, certificate conform cu originalul, pentru terenurile dobândite în baza legii.